

Sprawozdanie

komisyi drogowej o petycyach Wydziału Nadworniańskiej Rady powiatowej w sprawie odbudowania zniszczonego mostu na Prucie między Delatynem a Zarzeczem.

Wysoki Sejmie!

Najważniejszą linią komunikacyjną dla ruchu handlowego podgórskich okolic Nadworniańskiego i Kossowskiego powiatu jest niezaprzeczenie droga z Delatyna przez Zarzeczce, Jabłonów, Kosów, Kutę, Wyżnicę ku Bukowinie wiodąca. Przechodząc przez tereny naftodajne, coraz bardziej się rozszerzające, przez miejscowości, na których żupy solne się znajdują, przez mało zużyte dotąd lasy i obfite połoniny górskie, służy droga ta z jednej strony do wywozu uzyskanych produktów, jako to: nafty, soli, budulca i bydła — z drugiej strony zaś do przywozu z urodzajnej części Bukowiny zboża, potrzebnego do wyżywienia niezasobnej ludności górskiej tych powiatów. Główną przeszkodą atoli normalnego na tym trakcie transportu i powodem zbyt częstego przerwania wszelkiej komunikacji był od dawna już brak stałego i trwałego mostu na przecinającej ten dukt rzece Prut między Delatynem a Zarzeczem.

Ta okoliczność powodowała też Wydział powiatowy Nadworniański zaważać w r. 1883 obowiązane ustawą drogową gminy i obszary dworskie w Delatynie i Zarzeczcu do postawienia także stałego mostu siłami prestacyjnymi — obiecując im przytem wyjednanie pomocy z funduszków krajowych.

W nadziei uzyskania odpowiedniej ku temu subwencji przystąpili też zaważwani z początkiem r. 1884 do przekraczającej ich zobowiązania budowy mostu 126 metrów długości a 5·70 metrów szerokości, której to budowy koszta, nie biorąc w rachubę mozolnej pracy konkurujących członków obu gmin, kwotę 8.419 zł. wynosiły.

W czasie budowy udzielił Wydział krajowy reskryptem z dnia 22. Sierpnia 1884 do L. 43.198 temuż przedsiębiorstwu względnie gminie Zarzeczce pożyczki bezprocentowej, w pięciu latach spłacić się mającej, w kwocie 1000 zł. Wysoki Sejm zaś przyznał na konserwację tego mostu ustawą z dnia 29. Grudnia 1884 Nr. 13. Dz. ust. kraj. prawo do poboru myta.

Zdawało się, iż tym sposobem zabezpieczono na przyszłość nie tylko istnienie tego dla komunikacji niezbędnego przedmiotu, ale iż umożliwiono konkurującym gminom i obszarom dworskim zwrot łożonych przez nich pozaobowiązkowych wydatków oraz zwrot zaciągniętej z funduszu krajowego pożyczki — zwłaszcza iż zezwolone na tymże moście myto w drodze publicznej licytacji, dnia 15. Maja 1885 r. odbytej za czynsz roczny w kwocie 1.002 zł. 50 ct. wydzierżawionem zostało.

Przypuszczenie to atoli zawiodło. Już w Lipcu 1885 r. został nowo wybudowany most przez zaszłą powódź znacznie uszkodzony i te uszkodzenia ponawiały się w każdym następnym roku, mianowicie dnia 15. Czerwca 1886 i dnia 25. Sierpnia 1887 — wymagając tak kosztownych reparacji, iż jak to zarząd tego mostu w przedłożonym nam udokumentowanym rachunku wykazuje, po skutecznieniu niezbędnych napraw z dniem 8. Sierpnia 1888 tylko kwota 201 zł. 83 ct. pozostała.

Dnia 9. Sierpnia 1888 nastąpiła nareszcie ogromna powódź, która rzeczony most z koszykami i z całym pomostem zabrała tak że tylko przyczółki i w środku spodnia część jednej koszycy pozostały — komunikacya zaś w zupełności przerwana została.

Po tak gwałtownem zniszczeniu mostu, na którego budowę strony do konkurencji obowiązane przed czterema dopiero laty tak znaczną sumę 8.419 zł. wydały, którego zaś dochód z omycenia w ciągu poprzednich lat zaledwie na pokrycie kosztów konserwacji wystarczył, był Wydział powiatu Nadworniańskiego, którego roczne prestatye w gotówce tylko około 1.800 zł. wynoszą, przymuszonym zawezwać pomocy od kraju i wniósł w tym celu dwie petycje do Wysokiego Sejmu, które są przedmiotem niniejszego sprawozdania.

W pierwszej petycji prosi Wydział powiatowy o uwolnienie go a względnie gminy Zarzecze od zwrotu kwoty 800 zł., jako niespłaconej dotąd jeszcze reszty pożyczki, udzielonej z funduszu krajowego na budowę rzezonego mostu reskryptem Wydziału krajowego z dnia 22. Sierpnia 1884 do L. 43.198.

W drugiej zaś o odbudowanie zniszczonego mostu w całości kosztem funduszu krajowego.

Obu tym prośbom bowiem poprzednio do Wydziału krajowego wniesionym odmówił był Wydział krajowy reskryptem swym z dnia 12. Września 1888. L. 36425., pierwszej z powodu niekompetencji, drugiej zaś ze względu

a) iż przedłożony przez Wydział powiatowy projekt odbudowania jest pod względem konstrukcyjnym nie odpowiednim,

b) iż przyjęcie kosztów tej budowy na fundusz krajowy jest w obec przepisów okólnika z dnia 22. Grudnia 1882. L. 31432. niedopuszczalne,

c) iż w obec tego, że tamtejszy powiat żadnych dróg powiatowych nie posiada, byłoby najstosowniejsem tej sprawy załatwieniem, aby most ten w myśl §. 5. ustawy drogowej uznany był za powiatowy,

d) iż wreszcie dochody z myta, jeżeli nie całkowicie, to przynajmniej w znacznej części pokryć mogą z czasem wydatki poniesione na odbudowanie tegoż mostu.

Komisyja drogowa nie podziela we wszystkich powyższych zapatrywań.

Co do pierwszej prośby oświadcza się komisyja za tem, aby Wysoki Sejm ze względu na skostatowane ubóstwo tak powiatu, jako też stron konkurencyjnych — ze względu, że przedmiot, z najwymagającym ich nakładem wybudowany, nie przez zaniedbanie lecz siłą elementarną został zniszczony, wreszcie z uwagi, iż na tych samych dłużników funduszu krajowego przy odbudowaniu nowego mostu nie równie znaczniejsze spadną ciężary — prośbę wniesioną łaskawie uwzględnić raczył.

Co się zaś tyczy drugiej petycji o odbudowanie zniszczonego mostu kosztem funduszu krajowego, uznaje ją komisyja drogowa zgodnie z orzeczeniem Wydziału krajowego za daleko idącą —

mniema jednak, iż byłoby wskazaniem, aby dla nchylenia zarzutów w odmownej odpowiedzi Wydziału krajowego czynionych, budowa mostu na tak ważnej, niemal charakter drogi krajowej posiadającej, komunikacji pod kierunkiem i nadzorem Wydziału krajowego wykonaną a nawet w razie sprawdzonej niedostateczności funduszów stron konkurujących, odpowiednio subwencyonowaną była.

Na podstawie powyższych wywodów, komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem uwalnia Wydział powiatowy w Nadwornie, względnie gminę Zarzecze od spłaty nieuiszczonej reszty pożyczki, udzielonej z funduszu krajowego na budowę mostu na Prucie między Delatynem a Zarzeczem w kwocie 800 zł.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

a) aby stronom powołanym ustawą drogową do odbudowania mostu na Prucie między Delatynem i Zarzeczem udzielił odpowiedniej technicznej pomocy i

b) aby zbadał stosunki funduszowe obowiązanych gmin i powiatu Nadworniańskiego i w razie uznanej potrzeby subwencyonował budowę tego mostu w myśl okólnika z dnia 22. Grudnia 1882. L. 51.432.

Lwów dnia 20. Stycznia 1889 r.

Przewodniczący:

J. Męciński.

Sprawozdawca:

Piotr Gross.

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...